

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

27. IV. 1979

Greenova Pamětihodná historie

Na dnes, 27. dubna, připravilo Divadlo Petra Bezruče v Ostravě československou premiéru hry, která pochází z jednoho z nejrušnějších a nejkrásnějších období světového divadla. Jmenuje se Pamětihodná historie o otci Baconovi a otci Bungeym a koncem 80. let 16. století ji v alžbětinské Anglii napsal dramatik, prozaik, básník, pamfletista a bouřlivák Robert Greene. Napsal ji v době, kdy se v Londýně teprve rozvíjelo profesionální divadlo a Shakespeareovi předchůdci sbírali první zkušenosti, jak a o čem pro diváky psát. Pamětihodná historie je jednou z pěti her připisovaných Greenovi — pro divadlo začal psát teprve když se proadil v jiných oblastech literatury, a zemřel poměrně mladý. Přesto vytvořil

Před premiérou

dílo, které můžeme s čistým svědomím porovnávat s mnohem známějšími hrami Williama Shakespeara nebo jiného alžbětince Christophera Marlowa. Greenova hra vyšla před několika měsíci poprvé česky ve výborném překladu Aloise Bejblíka v oceněné publikaci Odeonu (1978) Alžbětinské divadlo.

Hostující režisér Václav Špidla dodává ve své koncepci této divadelní renesanci i logický, vnitřně nutný výklad filozofický. Pamětihodná historie nenabízí jen kouzlení a dáblý otce Bacona, veselé zábavy bandy mladých šlechticů, dvorské námluvy či šprýmy šaška Rudly a spor prince Edwarda s hrabětem Lacym o krásku Markétku. Inscenace Greenovy hry vypráví také o tvůrčí krizi, o středověkém učenci Baconovi, který se snažil vytvořit bronzovou hlavu, s její pomocí odhalit další tajemství přírody a využít jich ve prospěch vlasti. Vypráví i o lidských citech a vášních, o jejich síle, která dovede na jedné straně člověka proměnit, zušlechtit, a na druhé straně jeho život ve chvíli zničit.

Režisérově koncepci vyšli plně vstříc svou houbou zasloužilý umělec Jiří Srnka, prostou a přitom proměnlivou výpravou Marta Roszkopfová, spolu s herci DPB, kteří hrají v Pamětihodné historii téměř všichni.

Rozhovor s Miroslavem Horákem

Dalším hostem v inscenaci DPB je Miroslav Horák, člen Divadla Zlínka Nejedlého v Ostravě, představitel postavy otce Bacona, kterého jsme před premiérou požádali o rozhovor.

Každý divadelní soubor se občas dostane do situace, že na určitou roli prostě nemá představitel. Není běžným zvykem — jako v televizi nebo ve filmu — doplňovat ideální obsazení herci odjinud. Vedení DPB to tentokrát vyzkoušelo a požádalo vás o hostování v Greenově komedii. Jaké má podle vás tato forma spolupráce obecné výhody a nevýhody?

Téměř denně se herci z různých divadel potkávají v televizi, rozhlase, ve filmu. Samozřejmě, spolupráce přímo na jevišti je docela jiná. Kontakt je bezprostřední, žádný stěh nezachrání případné nedostatky, které způsobuje skutečnost, že spolu pracujeme poprvé. Podle mě je hostování herce v jiném divadelním souboru obostranným přínosem. Ve svém divadle se už přece známe, víme, s čím a koho počítat, víme o svých čtnostech i uctnostech, známe se podle hlasu, víme, kdo má ruku suchou a kdo vlhkou... Kdožto tedy je nejednou všechno nové, člověk musí víc poslouchat, číchat, být ve střehu. Obě strany jsou nuceny hlídat více logiku jednání, a tak být i pravdivějšími. Spolupráce mezi divadly není celkem nic nového — hostují režiséři, výtvarníci, hudebníci; myslím, že to nepřipadá nikomu divné. Mezi divadly by měla být jistě i zdravá konkurence, ale měla by se projevat v tvořivé práci.

S každou rolí se obohacujete — jako herec, jako člověk, Co pro vás znamenala práce na Pamětihodné historii?

Nejdříve sama hra, která je podle mého názoru dramaturgickým přínosem, obzvláště pro Ostravu; svou živostí a divadelností, všestranností a plností, oslavou lidí v jejich tvorbě i citové bohatosti lehce překonává čtyři století, která uplynula od jejího vzniku. A hlavně setkání s lidmi nad společnou tvorbou. Autor Greene — vynikající překlad Bejblíkův — krásná hudba Jiřího Srnky — výtvarnice Roszkopfová — režisér Špidla — já — herci DPB... Kolik je to vzájemného poznávání, ovlivňování, vzájemného obohacování. Všichni se musíme navzájem nejen dotknout, ale i prociťt, prostoupit. Kolik ohně, myšlenek, do představení vložil Václav Špidla, jak nám tuto zádnlivě stařou hru vložil nově, současně. ALENA BERÁNKOVÁ

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků

Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

18. V. 1979

29 dne

Nejen Shakespeare

Pojem „alžbětinské divadlo“ vyvolává v našem divákovi především či jediné jméno William Shakespeare. Pravidelnější návštěvníci divadla si vybaví v paměti snad ještě jména Marlowe nebo Ben Jonson, ale tím představy o anglickém profesionálním divadle alžbětinské éry končí.

A přece Shakespeare nebyl jediný. Jeho uchvatný básnický, dramatický a filozofický talent, osamělý ve své velikosti a odkazu, nevytryskl náhle a z ničeho. I Shakespeare byl součástí mohutné vlny profesionálních autorů, kteří biograficky i svou tvorbou předcházeli či následovali tomuto velkému dramatickému básníkovi. Mezi jména jeho předchůdců (Kyd, Nashe, Peckle, Lyle, Marlow), patří i Robert Green (1558–1592), jeho život se skončil v době, kdy Shake-

š se v DPB tentokrát tak zcela zdařilo. Jako by chyběla především v základním přístupu a uchopení jednotící myšlenka a pohled, schopnost vytvořit na jevišti právě onen svěbytný divadelní svět, oproštěný od návyků výtvarných, inscenačních a hereckých. Ten neopakovatelný výsledek tvůrčího činu, který dává zapomenout na přítomnost v divadle a cele vtáhne diváka do světa sice umělého, ale natolik sugestivního, že jeho umělost je popřena silou zážitku.

Představení kolísá, jako by neuneslo svou vlastní dělnku. Vedle scén bravurních, vtipných a jiskřivých vtípem, tsme svědky okamžiků fádních, narušujících rytmus i tempo, a podobně je tomu i s hereckými výkony. Každý z herců přináší na jeviště především svůj vklad se všemi klady i nedostatkami, aniž by byl nucen podřít se (v tom nejlepším slova smyslu) světu představení. Pozornost upoutají především Milan Sova (Rudla Simmel, králův šašek), Miroslav Horák (otec Bacon), Jeroným Horák (otec Bungay) a Marie Logojdová (Margareta, dcera hajného). Ostatní povětšinou kolísají s proměnami, jmaž prochází celé představení.

A tak pamětihodná historie o otci Baconovi a otci Bungaym se stala víc dramatickým než inscenačním činem. Třetí československá premiéra v DPB v této sezóně svědčí o neúnnavném hledání, o snaze neustále rozšiřovat obzory poznání pro mladého diváka a nejen pro něj. Neпоchybně — jít po takové cestě — znamená mnohem víc riskovat. Jestliže ani za těchto okolností není práce souboru DPB poznamenána prohrami, ale jen přirozeným výkyvy, které každé poctivé usilování už v sobě potenciálně skrývá, pak lze mluvit o dobré práci.

ŠÁRKA KOSKOVÁ

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků

Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

20. IV. 1979

ze dne

Československou premiéru hry Roberta Greena Pamětihodná historie o otci Baconovi a otci Bungaym uvádí v pátek 27. dubna v 19 hodin Divadlo Petra Bezruče v Ostravě

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků

Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

26. IV. 1979

Pamětihodná historie

Na 27. dubna chystá Divadlo Petra Bezruče československou premiéru hry Roberta Greena „Pamětihodná historie o otci Baconovi a otci Bungaym“ v režii Václava Špidly jako hosta. V hlavních rolích účinkují: A. Borovec, V. Kryške, L. Eliáš, V. Zach, K. Zerdalogu a další. (ko)

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

ze dne 127 VI. 1979

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

27. IV. 1979

ze dne

kultura

1K

Scéna ze hry Roberta
Greena Pamětihodná his-
torie o otci Baconovi,
kterou v režii Václava
Spidly hraje Divadlo P.
Bezruče v Ostravě. Sní-
mek Vladimíra Dvořáka.

Alžbětinská komedie

Dneš bude v Divadle Petra Bezruče poprvé v českém pře-
kladu A. Bejblíka uvedena anglická hra jednoho z průkopní-
ků renesančního divadla, R. Greena, s typicky dlouhým titu-
lem „Pamětihodná historie o otci Baconovi a otci Bungaym“.

Greene v ní navazuje na oblíbené lidové legendy o středověkém mágovi Baconovi, o jeho spolicích s pekelnými silami a o zázračných vynálezech, a svým způsobem traktuje populární faustovské téma. Zároveň toto dějově bohaté dílo vypráví o moci lásky a přátelství a je plné krásného humoru i divadelních efektů.

V DPB k nastudování Greenovy komedie spojili své síly s domácími herci i hostující umělci — režisér V. Spidla, hudební skladatel zasloužilý umělec J. Srnka, představitel postavy Bacona M. Horák, člen DZN v Ostravě. Scénu a kostýmy navrhla M. Roszkopfová. Na inscenaci se podílejí téměř všichni herci DPB: M. Šulc,

M. Sova, A. Borovec, V. Kryš-
ke, J. Zach, K. Zerdalolu,
J. Dvořák, O. Prajzner, P.
Handl, J. Horák, J. Těšitel, M.
Čížek, V. Roštlapil, V. Krátký,
B. Čvančara, J. Odl, J. Fuka-
la, M. Przebinda, B. Výtisk, a
herečky M. Logojdová, V.
V. Janků, A. Tománková a
J. Postlerová.

Pamětihodnou historii bu-
dou mít diváci možnost vidět
i po celou následující sezo-
nu DPB. (ab)

VÝSTRIŽEK Z ČASOPISU

Práce, Praha

23. V. 1979

ze dne

Starý text - moderní inscenace

Dramaturge Divadla Petra Bezruče v Ostravě zvolila pro novou premiéru hru Shakespeara současníka Roberta Greena (1558—1592) Pamětlivá historie o otci Baconovi a otci Bungaym. Syžet je románový, pikarcký, sentimentální, hrdinský, Ale už po prvním úsměvném přečtení zachytíte v té příběhové pestrosti a jazykové „vznešenosti“, důkladně promíchané mytologickými pojmy, což navíc. Objevte osobnost autora. Cítíte všude jeho nadšení, výbojnost, chuť, s níž vládne příběhem, obratnost, s jakou rozehrává epizody, buduje veršové pyramidy, zladené patosem. Po druhém čtení pak ve hře objevíte také její téměř dokumentární rytmus, doklady dobového myšlení a společensko kulturních představ.

Hostující režisér Václav Špidla uchoopil celý ten velikášský a zároveň nativní svět (se všemi jeho dábly, mordy, venkovskými kráskami, zamilovanými princy, jejich statečnými soky i vědátory-šarlatány) jakoby naprosto vážně. Podařilo se mu tak vytvořit ze starého textu moderní inscenaci, s promyšlenou ideovou strukturou a aktuální sdílností. K tomu přispěl také překlad Aloise Bejblíka, jehož několik jazykových vrstev umně spojuje lidovost a prostotu i soudobé šlechtické výrazivo. Působivá je rovněž výprava Marty Roszkopfové: rozsáhlé krajinné

panoráma s vertikální průrvou, do které vjíždí poschoďová dřevěná věž. Nedílnou součástí inscenace je hudba Jiřího Srnky, jednoduše historizující, podruhé lyricky dotvářející náladu, vždy se však družící k dramatickému ději jako jeho přirozený melodický rozměr.

Herecký soubor Divadla Petra Bezruče se ukázal jako tvárný — vcelku přijímá režisérovo pojetí, přestože v některých výkonech je místy patrné jen přízpusobení vnější. Důrazem na mužné rysy své postavy upoutal Kostas Zerdaroglu v roli Lacyho — hraběte Lincoln. V postavě Jindřicha III. zaujal Arnošt Borovec ztvárněním vitality a vůle, s níž král překonává nudu dvorských stereotypů. Vítězslav Kryške jako princ Edward je především zajímavým jevištním typem, svou postavu však charakterizuje nedostatečně. Milan Sovák v roli šaška na sebe upozornil citem pro kontrast a jevištní řeč. Na otci Baconovi Miroslava Horáka j. h. se promítá smysl inscenace, její ideové vyznění, i když tento velký profesionální výkon přece jen postrádá hlubší niterné zaujetí.

Divadlo Petra Bezruče má tedy na repertoaru zajímavou inscenaci.

ZDENĚK KRČMĚR